

Inserati se sprejemajo in velja ristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopis

se ne vračajo, nefrančkovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medija-tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Poljanski nasip št. 48.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Prihodnji dnevi Taaffejeve vlade.

Taaffejeva vlada je poštna, tega jej nihče od nas ne odreče, toda ona kaže premalo enerģije; pusti se goniti od raznih strank in od potrebe časa. V svojem omahovanju med strankami ne more nobeni prav vstreči, ter zbujajo splošno nezadovoljnost v obeh taborih. Pravice Slovanov priznava samo teoretično, s tem pa nam ni pomagano, ustavoverci pa vendar ravno tako velik hrup ženó, kakor bi se Slovanom velikanske koncesije delile. Zato pa česki listi že pišejo, da jim je žal, ker so se postavili na stališče Slovanom neugodne decemberske ustave, ker bi bilo vpitje ustavovercev enako, če bi prav zahtevali popolno zgodovinsko pravo. Enaka je z nami Slovenci. Čeravno je vse še pri starem, čeravno nemščina, kakor prej, vlada po šolah in uradih, čeravno se nam ni dala še nobena narodna srednja šola, vendar nemškutarski organi tako kričijo in lajajo na deželnega predsednika Winklerja, da bi ne mogli huje, če bi jim prav živim kožo drli. Predsodki nemško-liberalnega prebivalstva so takošni, da jim nikdar ne bo prav, če zahtevamo kako še tako pošteno in samo po sebi umevno stvar. Pri takih razmerah se moramo prašati, ali kaj zgubimo, če stopimo nazaj v opozicijo? Kaj more za nas hujega priti, kar nismo že prestali?

Gotovo je, da se slovanski poslanci ne bodo zadovoljili z golo teorijo, z ravnopravnostjo na papirju. S tem bo prišla pa Taaffejeva vlada v težaven položaj, ustrezati obema

strankama se jej ne bo posrečilo, in prišlo bo do tega, da se bo morala za eno ali drugo odločiti. Zdaj živi sedanja sistema v prehodnem stanju, ter se vzdržuje, ker nobeden zbor ni v delu, odkar so se razšli deželni zbori. Brž pa, kedar se skliče vnovič državni zbor, pričela se bo ljuta borba med pravico in krivico, in ministerstvo se te borbe ne bo moglo izogniti. Slednjič se bo Taaffe prepričal, da s koalacijo ni nič, in da je treba barvo pokazati. Ali hočemo mar tako pustiti, kakor je zdaj? Čemu se ignorirajo one resolucije, ki so bile v državnem zboru na korist slovanskim jezikom sklenjene? Ako se mirno naprej germanizira, kakor pri nas na Slovenskem, kak razloček je potem med to in prejšnjo vlado? Ako se uradniki, ki so naši krvi sovražni, pusté na svojih dosedanjih mestih, ako smejo ruvati in zabavljati zoper nas in zoper sedanjo vlado, kaj si bodo mislili o kreposti sedanje sisteme, in kaj si hočemo mi misliti od njene pravičnosti? Ali je to mar „koalicija“ in „nevtralnost“, da se stare krivice veljati pusté, da vlada ne misli na to, odpraviti jih? Kako je to, da smejo uradniki paragrafe po svojem okusu sukati in razlagati, kakor je to na tak čuden način storil kamniški okrajni glavar? Tako ne more dalje iti; ministerstvo je dobro, pa njegovi služabniki, uradniki, smejo prezirati postave in goniti politiko na svojo roko, ustavljati se vladnim ukazom itd.!

Ravno tako dela Taaffe z uradnim časopisjem. Ti ljudje dobivajo podporo od vlade, pa vendar ne pišejo v vladnem smislu, ampak

ravno nasprotno: so centralisti, nemškovalci in nasprotniki vlade.

To nerazumljivo popuščanje in odjenja-vanje spravilo bo sedanjo vlado ob vse zaupanje pri obeh strankah, njenim nasprotnikom pa bo greben še bolj narastel. Znano je, kako so uradniki Hohenwartu nagajali, ter pomagali ga vreči. Naj Taaffe pazi, da se tudi njemu kaj takega ne zgodi!

Bližnja prihodnost bo Taaffeju pokazala, kam se ima zdaj obrniti. Mi sodimo, da bo primoran ali odstopiti, ali pa nasloniti se popolnem na našo stranko, ki ima večino v državnem zboru. S cincanjem in omahovanjem ne bo vlada nič opravila, zato naj raje precej stopi z obema nogama v naš tabor, kjer je moči dovolj, da bo vlada lahko brez strahu uvedla ravnopravnost. Mi ne čenčamo, ampak vdarimo, če je treba.

Jernej Kopitar.

Kdo je mar?

Danes je sto let, kar je v Repnjah, duhovnijske Vodiške vasi poleg Šmarne gore, rojen bil — 21. avg. 1780 — Jernej Kopitar, velikan učenosti. Bila mu je srečna osoda, da je mladenec prišel v hišo k baronu Sigismundu Zoisu, kteri je postal tudi njemu, kakor V. Vodniku, pravi Mecena. Tukaj se je razun šolskih nauk, latinščine in grščine, priučil v novejših jezikih, v laškem in francoskem, v prirodoispiji in naravoznanji, posebej v slovanščini, da je na Dunaji zgodej zaslovel, ko je, po dveletnem učenju pravoslovja vstopil l. 1810

Pijanec.

Našim ljudem podomačil Vilinski.

18. Zapeljivec.

(Dalje.)

„Kaj? goljufati? Vsakdo gleda, da si dene kaj na stran za hudo uro, ko je dobra sleherna drobtina, Bog da je.“

Janko ustane, popravi ogenj, obrne les in in pot mu s čela curi. Na to mu reče kupec:

„Janko, to je težko delo, zakaj se tako nezmerno ženeš? Malo počakaj, malo pojenjaj, saj ti oglje nikamor ne uide.“

„Da, res je, Grabež. Ali to mi ne kaže, kajti jaz dobivam plačo od vreče, kolikor več oglja napalim in nažgem, toliko več forintov mi kane v klobuk.“

„Je že prav tako“, reče kupec, „ali tebi velja gledati na to, kako bi si mogel zraven tega še kaj zaslužiti, kak postranski zaslužek ti ne bode odveč.“

„To se ve dá, to bi bilo zá-me kakor naš. Ali jaz zdaj ne vem, kako in kje bi kak zaslužek iztaknil, pa sem tudi zadovoljen s tem malim, kar imam. Bolje pečen vrabec na mizi, kakor tolsta jerebica v rozoru na polji; bolje drži ga, ko lovi ga.“

„Janko stopi, pa me spremi domu, na

Jarovino v moj mlin. Na poti ti bom povedal moj načrt, kako bi se dalo več denarja dobiti. Hlapec naj pove Katinki, da si šel z mano za volj dela. Zvečer naj te ne čaka, ti boš pri meni večerjal. Tako, zdaj pa stopiva, okoli desetih boš lahko doma.“

Gresta in nekaj časa obadva molčita, potem pa začne Grabež:

„Janko, nekaj ti ponujam in pri tvoji pameti, mislim, da se dela ne boš branil. Lej: prepovedano je, čez mejo skrivaj nositi sol, tobak in drugo robo. Pa zakaj? čemu to vlada brani? Vlada skrbi za svojo torbo, gleda na svojo mavho. Zakaj bi pa mi zá-se kaj ne poskrbeli? hudimana, zakaj bi si kaj boljšega ne privoščili in pa kaj cenejega? Lej, roba je unstran meje izvrstna, turški tobak je tak, da bi ga kar gledal pa duhal, tako je lep. Pri nas je pa vse tako slabo, zraven pa še tako drago. Tobak naš ni besede vreden, kar gabi se človeku; ali ni, da bi se kar zjokal? Take smeti, pa desetkrat preplačati? Ali je to prav? Odkod ima vlada to pravico? Od nikoder! veš?“

„Grabež“, dé Janko čmerikasto, „ogibaj se tega, tako početje le z misli pusti. Hvala Bogu, jaz nisem željan takega kruha, sem zadovoljen s tem, ki ga imam.“

„Janko, povej mi, ali imaš pri kosilu tudi

dober požirek? ali imaš vsak dan svojo mero žganja, ali svoj kozarček vina, ki ti ga je treba, da si malo počiješ, da si malo oddahneš od težkega dela? Imaš li kaj, da si grlo poplakneš?“

„Nimam. Toliko tudi zaslužiti ne morem pri takem delu, pa tudi več ne pijem ne žganja ne vina.“

„A tako! hm, presneta para, tedaj si vodopivec! Ne veš, da voda še v črevlju ni dobra, kakor so dejali naši stari Slovenci? Delaš pa vintaš ko konj, pa se braniš dobrega požirka, ki je zdravju potreben? Vidim Janko, ti boš še trčijal, bogomolec, klečepalazec, hm, da se bo vrág drl. — A, ni treba, da se upijaniš, kakor si bil vaju, ni treba, da se prepijaš; to ne gre. Pije se zdaj malo; potlej malo in na to spet majcečno, z uzrokom, z mero, s pametjo, to ne škodi nikomur, ne otroku v zibel, ne tistemu, ki je čez ongá s trtami povezan. Za babje besede se ne meni, pusti, naj žena jezlija in gode in brenči, kakor če, ti pa mirno pij svoj trdo zasluženi kozarček v potu svojega obraza zasluženi, svoj kozarec žganja ali svoj polič vina. Kdo ti bo branil, če se ti prileže in če si ga potreben? saj ni to vsak dan!“

„Priatelj, ko bi tudi hotel, ne morem. Ta

v pridvorno knjižnico, in ondi postal prvi čuvár in pridvorni svetnik, kjer je umrl 11. avg. 1844. Spisal je že v Ljubljani leta 1808 novo slovansko slovnico, ktera je nasproti tedanjemu nemškutarjenju silno povzdiguila naše pismenstvo. Druga velika knjiga — Glagolita Clozianus — pa je ustanovila Kopitarjevo slavo med učenjaki po vsem svetu. Pisaril je veliko v razne znanstvene časopise. Ti učeni spisi so nekaj že zbrani in na svetlobi, nekaj jih hrani učenec in slavni naslednik njegov dr. Miklošič, kateri bi skupaj dali 30 tiskanih pol. Zeleti je, da po katerem načinu koli spravijo se ti sestavki zbrani na dan, da se potem lahko pokaže svetu vrednost Kopitarjeva.

Da tolikanj slovita v srbskem slovstvu, v narodnem pesništvu Vuk Stefanovič, v staroslovanskem Josef Dobrovský, zasluga o tem gre našemu Kopitarju. Tako tudi, da imamo Slovenci dr. Fr. Miklošiča, čegar učenosti se čudijo slovanski in neslovanski učenjaki.

Bil je Kopitar na Dunaji c. kr. censor ali cenitelj bukev novogrških, vlaških ali rumunskih, in slovanskih in zaslovel najhujši kritikar. V takem stanu so književne borbe negotibne, in res se mu jih je bilo nasnovalo skoro brez konca in kraja. Posebej se jih šteje devetero: novogrška, rumunska, poljaška, českoslovaška, karantonsko-panonska ali bolgarska, srbska in posebej hrvaška, novoslovenska in cerkveno-katoliška. Da v taci borbah letijo sim ter tje iskre, to je istina. Kopitar je bil v vseh teh vojskah pravi Kranjec. Dokler si je bil svest, da ima pravo, se nikakor podati ni hotel. Hudo so ga poprijemali nasprotniki, in brati so v njihovih glasilih grozni primki, s kterimi so rojaka našega obkladali. Pomniti je vendar pri vsem tem stališče, na katerem se je boril, kot c. kr. vradnik katoliške države, nasproti drugovercem in prostomišljakom, in pojasnjujejo se sami po sebi oni nehalni naslovi.

Posebej gre vprav Kopitarju zasluga, da smo zasloveli Slovenci in tudi Kranjci. On je dal besedi po staroslovenščini učenostno podlago, da se zdaj po Miklošiču z njo pečajo jezikoslovci in jo z drugimi slovanskimi vred opisujejo. Z vrlimi nekterimi Kranjci je dose-

gel na Dunaji in na dvoru cesarskem deželi naši toliko slavo, da je na pr. ranjki cesar Franec velikrat jo hvalil, češ, s Kranjskega dobivamo najboljše vojake in učenjake.

Narod, kateri svojih slavnih možakov ne časti, da se mu rodijo, vreden ni! — Med takimi nehvaležniki mi Slovenci nismo. Veseli bomo obhajali stoletnico slavnega svojega rojaka, kakor smo nskdaj Vodnikovo. Razlika med tema je le-ta, da Kopitar je pisal o rojakih svojih in za nje ptuje — po nemški in latinski, slovi torej na ptujem — med Slovani in drugimi; Vodnik pa je pisal rojakom svojim po domače — slovi toraj domá — med Slovenci. Oba sta vendar Sloveniji na slavo. In kakor pri Vodniku, tako pri Kopitarju na vprašanje: kdo je mar? — ponosno odgovarja lahko vsa Slovenija

„Taka glava korenine
Je slovenski oratar.“

Srečno pot!

Nek nemškutarsk obrekovalec naše dežele in deželnega predsednika Winklerja laže v nekem dopisu iz Ljubljane, da „kranjski Nemci“ niti svojega življenja varni niso, in da se hočejo mnogi izmed njih že izseliti iz te dežele.

Najprvo moramo prašati, kje so tisti „nemški“ Kranjci, ki se hočejo izseliti? Od Kočevarjev kaj tacega še nismo slišali, drugih nemških Kranjcev pa ne poznamo. Če dopisnik šteje tuje, nemške uradnike med nemške Kranjce, potem moramo reči, da se njih izselitve nič ne bojimo, nasprotno je že davno naša želja, naj bi se taki jezika nezmožni in narodu sovražni uradniki v druge kraje prestavili, in mi bi jim zaklicali s krepkim glasom: srečno pot!

Pa teh dopisnik ne misli, ker uradniki se ne morejo izseliti iz proste volje. Dopisnik misli najbrž le tiste nemškutarske trgovce in obrtnike po nekterih mestih, ki so rojeni Kranjci, pa se med Nemce štejejo. In kaj je, če se ti izselijo? Do zdaj se ta vesela vest še ni potrdila, pa ko bi resnična bila, ali bomo za njimi kako solzo prelili? Ali ne moremo morda brez njih živeti? Če gredó, ali potem nobeden ne bo znal „šnopsa“ in špirita pro-

dajati? ali nihče ne bo znal en par čevljev ali kako suknjo vkup skrpiti? Smešno; mi imamo domačih, narodnih trgovcev in obrtnikov dovolj, in ne porajtamo, če nas vsi nemškutarji zapusté. Tudi tem bi mirno zaklicali: srečno pot!

Komur naša dežela, naš narod, naš jezik ni všeč, ker je tolikanj zaljubljen v tisto nemščino, naj vendar enkrat poskusi, kako se tam živi, naj gre v blaženo Nemčijo; mi stavimo kaj, da jih bo iz desetih devet nazaj prišlo, in da bodo potem bolj spoštljivo govorili o naši deželi. Kdor je videl splošno revščino in občutil dragino na Nemškem, ta se ne bo nikoli tje želel.

Nemškutarji pa so večidel ljudje, ki niso nikjer bili, in poznajo le tiste Nemce, ki jih tukaj v Ljubljani vidijo, in ker so tukajšnji Nemci skor vsi premožni in v dobrih službah, zato ti nevedni nemškutarji mislijo, da je na Nemškem vsak bogat in vsak gospod, da tam nič ni kmetov in hlapcev. Takim nevednim, pa toliko bolj ošabnim in zagrizenim nemškutarjem bi bilo privoščiti, ko bi jih kdo zapodil za par let v pruske puščave, kjer ni družega, ko sam pesek, kjer ni dolenskega vina, ne kranjskih klobas, ne krače, ne potice, kjer ljudje borno in trudapolno živé, in se zamorejo razveseliti le pri pruskem žganji, „kü-melnu.“

Vrhu tega so vsa nemška mesta polna judov in sleparjev vsake vrste, ki brž skrbé, da prišlecem mošujo olajšajo; slovanske gostoljubnosti pa je presneto malo najti, plačati se mora vse „bar“ in „voraus.“

Če je na Nemškem tako prijetno, zakaj pa Nemci tako ven silijo? Eni pridejo k nam, drugi gredó v Ameriko, tretji na Ogersko, četrti v Rusijo, peti na Francosko, šesti v Rumunijo, sedmi v Turčijo itd. Kamor prideš, našel boš nemške izseljence, in čeravno se jim v tujih deželah dobro godi, vendar zabavljajo čez te dežele, ter preslavljajo svoje nemštvo!

Nemška dežela je že preobljudena, tam ni kruha za nas; kdor se bo od nas selil pojde prej v Ameriko ali pa v jugoslovanske dežele. Čemu potem toliko humbuga s tisto nemščino?

služba ne nese toliko, da bi si kaj privoščil,“ reče Janko, pa potegne z desno in z levo na vsako stran okoli ust.

„Kdo je kriv tega, da nimaš nikacega poboljška? A ne ti sam, ki se braniš? Ti reci: da, in jaz ti pojdem na roko, boš videl, v kratkem boš imel poln čeber denarja, pa boš premožen mož, da se ti bo vsak do tal priklanjal!“

Zdaj sta spet obadva omolknila in molče sta prišla do Jernačeve krčme, kjer je svoje dni Janko marsikak kozarec izpraznil in pa tudi marsikak forintač pustil, pa kterikrat tudi pod mizo obležal.

„Pasja volna, hitro sva hodila, Janko; bi ne bil mislil“, reče kupec. Zdaj pejva, da ga vsak en kozarček prevrneva ali pa dva, potlej se pa lahko prec povrneš v svojo ogljarnico, ker do mene je še precej pota.“

Janko se obotavlja, se izgovarja, se ustavlja, se brani rekoč: „Jaz ne pijem.“ Kupec se iz njega norca podela češ: „aha, se bojiš svoje žene. Janko, lepo te prosim, ne bodi kakor pes, ki se zajca ustraši, da pred njim beži.“ Naposled pa, ko zasmeh nič ne pomaga, po medvedje zagode: „Janko, ne bodi neumen, bodi pameten, daj si kaj dopovedati! Izpiješ svoj kozarec ali pa dva, potlej ga greš,

domu ali kamur češ. Malo se moraš poživeti, ako misliš še nocoj kaj delati.“

Janko se dá spregovoriti, gre v krčmo in sede se svojim tovaršem za mizo. Mnogo časa je preteklo, kar Janko ni vina okusil, nocoj je prvi pot, da vzame kozarec v roke, po tolikem prestanku. Čudno mu je pri srcu, roka mu drhti, solza mu stopi v oči, nagne, izpije in pozabljeni so vsi dobri sklepi. Grabež se je tega veselil in mu pridno nalival kozarec za kozarcem. Sama sta bila v hiši, zato je bil tudi kupec bolj glasan, govoril je slobodno in odkritopršno.

„Kaj ne, Janko, to je drugače življenje kakor pa v ogljarnici, kjer se človek neprenehoma poti, da ga curkoma znoj obliva, za prazni nič, zraven pa vodo žlempa, da kruli po človeku. Spomni se zdaj, Janko, kako si mi obljubljaj, svojemu staremu prijatelju, še takrat, ko si me bil tako zlodjevo premekastil, da mi boš vrnil ljubo za ljubo in da se smem na-te zanesti in nasloniti in da boš storil, kolikor bo v tvoji moči. Ne veš, kako sem te bil takrat izlekel iz škrpca, iz tiste zadrege, kako sem ti potlej do kruha pomagal?“

„I, kaj pa da vem, bratec moj, za vse ti hvalo vem in tudi pomagal ti bom, kader bo v moči.“

„Dobro tedaj; zdaj vidim, da si še moj stari prijatelj. Vidiš, kakor sem bil rekel, ti-hotapstvo ni nikakoršna krivica, ni nič hudega, ni noben greh, kajti vlada, kakor sem rekel in kakor že pamet dá, vlada nima nobene pravice, da bi kaj tacega branila. Veš, Janko, s tem se jaz že dolgo pečam in, hvala Bogu, s tem si jaz dobro pomagam naprej. Krivice nikomur ne delam, Bog varuj! jaz še koristim, ker vaščanom prodajam dobro blago in pa bolj po ceni ko drugi trgovci. Kaj ni to hvale vredno, lepo in dobro? Ker sem tvoj odkritosrčni prijatelj, Janko, ti ponujam dober zaslužek in kolikor bo čez, bova bratovski med sabo delila. Vidiš, ti si blizu meje, v svoji ogljarnici, ali pa tam kje okoli, lahko skriješ marsikak sveženj ali kako culo, kamor ga vohat ne pride noben stražar. Pij, prijatelj, bo denarja ko toče, dosti srebra in zlata, žganje in vino bo pa teklo kakor voda, le pameten bodi. Škoda, da vsi skupaj nismo, kakor smo bili nekđaj, vsi stari prijatli. Logar je bil pač neumen, da se je na uni svet zaguncal, ha, mi smo bolj pametni, mi hočemo pa vživati, dokler kaj imamo in dokler smo na svetu, potlej, po smrti bo še dosti vina, pa kaj to nam pomaga, če ga bodo pa drugi pili! Človek le enkrat živi, to že zmira pravim, zato

Nemškutarji pa, ki so toliko zaljubljeni v tisto Nemčijo, naj gredó le tje, mi jim bomo z ajdovco pokadili in rekli: srečno pot! L. H.

Politični pregled.

Avstrijske decele.

V Ljubljani 20. avgusta.

Grof **Taaffe** odpotuje v kratkem na Moravsko, da se iz lastnega vida prepriča, koliko škode je naredila povodenj.

Nekteri listi hočejo vedeti, da mislijo **nemško-konservativni poslanci** napraviti shod na Tirolskem, kjer se bodo posvetovali, kako zadržati se v prihodnjem državnem zboru, in kako uplivati na vlado in na parlament, da se bo več oziralo na katoliško stvar, zlasti da se gledé šol kaj stori, da se te iztrgajo brezvercem iz rok. Nemško-liberalni listi hočejo vedeti, da nemško-konservativni poslanci niso prav zadovoljni s sedanjo večino državnega zbora, ter da se bodo od nje odcepili. To so pa menda le pobožne želje judovskih listov. Saj tudi od Poljakov zmirom pravijo, kako so že siti zveze s Čehi, pa vendar so dozdej še zmirom z našimi glasovali.

Dva **poljska** poslanca, Volski in Skrzinski sta se nekaj nevoljno izrazila o federalistični večini, in to je napravilo veliko veselja v ustavovernem Izraelu. Pa ta dva poslanca nimata dosti upliva na Poljskem; bila sta med tistimi, ki so se od stare poljske garde odtrgali in napravili neko novo, „mladopoljsko“ stranko. Pa ta stranka se je bila kmalo razbila, ko je najodličnejši med njimi, poslanec Hausner v poljski klub nazaj stopil. Zdaj samo še imenovana dva malo rogovilita, pa to nema nobenega pomena.

„**Triester Zeitung**“, ta zagrizeni, nemško-liberalni organ, ki Slovence sovraži v globočini svoje duše, ker so na poti nemškemu zidu do Adrije, ta črno-rudeče-beli organ javka po vseh listih, ker je bil v 30 letih enkrat konfisciran; ob enem ima tak strah pred našim Winklerjem, da se boji že za svojo existenco, češ, da bo Winkler še njega zatrl. Škode

se mora pa takrat dobro imeti. Kdaj pa, če ne takrat? Kdo ve, kako je na unem svetu? povedat še nobeden ni prišel! Pravijo, da je tam velika žeja, da se še kaplja mrzle vode ne dobi, ali ni pametno, da si žejo zdaj ugasimo? Janko, le pamet! verjemi pa toliko, kolikor primeš! — Ko bi ti hotel pameten biti, ponudil bi ti še nekaj. Janko, ali češ zaslužiti dvajset forintov? Midva imava še nekoliko dolgá med sabo, lahko bi ga zdaj poravnala.“

„I, se ve da, rad bi jih zaslužil sto in še več, ko bi mogel. Rad bi razveselil svojo Katinko, svojo dobro ženo, da bi ji kupil molzno kravo in par prešičkov. Zdi se mi, da bi skoraj ne vedela kaj začeti, tako bi bila vesela in mislila bi, da je dobila celo kraljestvo.“

„Kravico in prešičke si lahko zaslužiš v dveh nočeh, Janko! ni treba družega, kakor da čez mejo spraviš en sveženj, eno poreslo, eno balo. Kaj ne, to je lahko delo?“

To je res dà, ali zdi se mi in skoro bi dejal, da tihotapiti in krasti ni dosti narazen, bo skoro vse eno, prepovedano je to, kakor le uno. Ali kradem državi, ki šteje svoje prihodke na milijone, ali pa jemljem siromaku, ki vsak sold krvavo zasluži, Grabež, tatvina je tatvina. Krasti pa nečem, raje grem beračit in kar izprosim, to lahko nosim.“

(Dalje prih.)

bi ne bilo nobene, saj v slovensko-laški deželi, kakor je Primorje, ni treba nobenega nemškega, na Prusko škilečega lista. Ta list je nesramen dovolj, da se je ponudil našim kranjskim nemškutarjem, naj ga porabijo za svoj organ. Kaj se ima neki tržaški list, ki še v Trstu nema pravice do obstanka, mešati v naše kranjske zadeve?

Vnanje države.

Med **Italijo** in **Francosko** je nastala neka mržnja zavoljo Tunisa. Lah bi radi kaj podedovali za Turkom, in v ta namen bi se jim deželica tunežka najbolj pripravna zdela, ker jim je kakor pri rokah. Francozi pa bi tudi radi svojo oblast v Afriki razširili, in ker imajo že Algiersko, bi imeli še Tunis radi, ki zraven Algiera leži.

Vladar tunežke dežele je na pol odvisen od sultana, francoska beseda pri njem dosti velja. V mestu Tunisu, ki stoji tam, kjer nekdanja Kartaga, govori se mnogo laški, tudi podvzetniki so ali Lah bi ali pa Francozi. Obe državi tedaj mislite na pridobitev Tunisa, in nazadoje se bo še cel prepir naredil zavolj tega. Edinost evropskih vlad gledé turške zapuščine je tedaj že raztrgana. Angleška vlada stoji na strani Francozov, zato pa Lah bi pri Nemčiji pomoči iščejo, in nek laški časnik že piše, naj Nemci le brž Francoze napadejo, dokler niso še popolnem pripravljeni. Na strani Francozov in Angležev pa bo stala Rusija.

Kako malo je upati evropskemu miru in edinosti veselil, to je pokazal **Gambettov** govor, ko je javno rekel, da hočejo Francozi Alzasijo in Loreno nazaj dobiti, in da se v ta namen oborožujejo.

Angleška Gladstonova vlada postopa najbolj energično zoper Turke in je ravnokar razposlala novo okrožnico veselilam, da se mora Turčija prisiliti, da vse izpolni, kar je obljubila in kar zahteva berlinska pogodba. Ako bi se Turčija branila, hoče Anglija v zvezi s Francozi v akcijo stopiti. Francozi pa nemajo nič kaj veselja vojskovati se za Grke, ter se izgovarjajo.

Med tem časom jadrajo turške oklepni ce okoli jonskih otokov, ker se Turki bojé, da bi se kar na mah ne izbarkala kaka armada na albanska tla in tukaj prišla Grkom na pomoč.

Albanci pa se zbirajo v vedno večih četah v Škadru; tako se poroča iz Cetinja.

O **shodu v Ischlu** piše ruski list „Bereg“, da ta shod Rusije nič ne vznemirja, ker ima le ta namen, orijentalne zadeve mirnim potom rešiti in vravnati.

Na **Irskem** so zopet kmečki puntí na dnevnem redu. Irski najemniki, ki so menda brez dela in posestva, požigajo Angležem hiše in poslopja, zbirajo se v tabore in hočejo angleško gospódo iz dežele pregnati. Kako so Irci ljuti, se vidi iz tega, da je 70 oboroženih angleških policistov hotelo razgnati tak zbor; pa Irci so padli po policistih, ter jih vse nabili in v beg zapodili.

Izvirni dopisi.

Iz Bohinja 18. t. m. Česar smo že nekaj let goreče želeli, to utegnemo z Božjo pomočjo doseči prihodnje leto. Dobro in čedno se dovršuje nam na Bistrici nova veličastna cerkev. Brez zvonika je zdaj že vsa pokrita in bode ta teden od zunaj lepo zlikana. Treba jej bode postaviti še stolp ali zvonik, od znotraj jo oblokati in napraviti za potrebne altarje in upamoč, da jo bomo k letu osorej imeli

že posvečeno. Godi se pri zidanju vse prostovoljno — brez sile in hudovanja, kar je Bohinjcem res na hvalo. Manjkalo nam bode še vé še mnogo mnogo potrebnih reči, in dobro delo brez dvombe pred Bogom stori, kdor nam v ta namen kaj podari. Bog nam obudi še več blagih podpornikov! Nekako tolažljivo nam je, da sirarija že svoj sad donaša. Imamo blaga dokaj dobrega, pa se vseskozi pridno oglašajo zanj naročbe iz prav raznih krajev. Le tako naprej z Bogom na zdravje!

Iz Celja 18. avg. (Cesarska svečanost — nemški zvonik — ministerska odločba — deklica, ki mora proti lastni volji biti protestantovska.) Med tem, ko se je po bližnji celjski okolici, n. pr. v Žalcu, kaj slovesno obhajal 50. rojstni dan cesarjev, je bilo lice našega mesta tudi danes skoraj nespremenjeno. Niti na mestni hiši ni visela nijedna zastava. Pač pa so vihrale 3 zastave: cesarska, slovenska in štirská na Valentovi hiši, kjer je narodna čitalnica, ravno take tri tudi na novo sezidanem in pokitem poslopji šolskih sester in še na 2 drugih hišah. Slovesno so obhajali cesarjev rojstni dan delavci tukajšnje državne cink-fabrike. — Po okolici pa se je že na predvečer kakor na slavnostni dan mogočno razlegal grom iz možnarjev, videli so se tudi na hribih nekteri lepi kresi. —

Ob svojem času ste poročali, da si je mestni zastop celjski svojil pravico, cerkvene ključarje za tukajšnjo Marijno tako imenovano „nemško“ cerkev, samovlastno voliti. Te pravice pa c. kr. namestnija v Gradci ni pripoznala mestnemu starešinstvu, temveč odločila, da ima, kakor drugod po Štajarskem, celjski župnik tako volitev razpisati ter jo voditi. Proti tej odločbi je mestni zastop rekuriral do ministerstva. Toda tudi tamkaj ni milosti našel. Marijna, nekdanja minoritovska cerkev celjska je podružnica farne cerkve in ne lastnina mestnega zastopa, toraj tudi ta zbor nima pravice, enostransko nastavlja cerkvenih ključarjev.

Zvonik na tej Marijni cerkvi se pridno zida, kmalu mu bode že streha pokrita. Vsa visokost zvonikova bode merila 33 sežnjev; farni zvonik meri 28 sežnjev. Tudi zvonjenje za to nemško cerkev je že pri ljubljanskem zvonarji Samasi naročeno. Vsi 4 zvonovi imajo tehtati 88 centov; veliki zvon bo tehtal 45 centov. Da se dopolnijo še nekatere postavne formalnosti, se prične vlivanje zvonov.

Kako krivične so sedanje naše medverske postave, nam spričuje sledeča dogodba. Neka tukajšnja katoličanka se je pred leti zaročila s protestantom. Živeča na Ogerskem dajala sta svoje otroke, fante in dekleta, krščevati od prot. pastorja. Mož jej umrje in ona pride zopet s svojo deco v Celje. Njena hčerka začne obiskovati mestno dekliško šolo ter ostaja tudi pri krščanskem nauku. Toda ne vem, kaj je mater premotilo; kmalu je dekletu prepovedala, obiskovati katehetove ure ter naznanila politični oblastniji, da se ima njena hčerka od zdaj za naprej podučevati v protest. veri. Res to trpi blizu 2 leti. Ali hčerka noče o protest. nauku ničesar več slišati, ter le želi, zopet poslušati katoliški nauk. Postava pa veli, da med 7. in 14. letom ne sme nihče spreminjati svoje vere; tudi stariši nimajo po postavi več pravice do verske izreje svojih otrok v tej starosti. — Mati ove dekle, kakor deklica sama, lepo prosite kateheta, naj hčerki dovoli, da bi smela zopet ostajati pri njegovem nauku. Se ve, kateheta je to neizmerno veselilo, kakor ga je poprej žalilo, da je otrok zapustil njegov poduk. Zdaj pride konec kvar-

v pridvorno knjižnico, in ondi postal prvi čuvar in pridvorni svetnik, kjer je umrl 11. avg. 1844. Spisal je že v Ljubljani leta 1808 novo slovensko slovnico, ktera je nasproti tedanjemu nemškutarjenju silno povzdignila naše pismenstvo. Druga velika knjiga — Glagolita Clozianus — pa je vstanovila Kopitarjevo slavo med učenjaki po vsem svetu. Pisaril je veliko v razne znanstvene časopise. Ti učeni spisi so nekaj že zbrani in na svetlobi, nekaj jih hrani učenec in slavni naslednik njegov dr. Miklošič, kateri bi skupaj dali 30 tiskanih pol. Zeleti je, da po katerem načinu koli spravijo se ti sestavki zbrani na dan, da se potem lahko pokaže svetu vrednost Kopitarjeva.

Da tolikanj slovi v srbskem slovstvu, v narodnem pesništvu Vuk Stefanović, v staroslovenskem Josef Dobrovský, zasluga o tem gre našemu Kopitarju. Tako tudi, da imamo Slovenci dr. Fr. Miklošiča, čegar učenosti se čudijo slovanski in neslovanski učenjaki.

Bil je Kopitar na Dunaji c. kr. censor ali cenitelj bukev novogrških, vlaških ali rumunskih, in slovanskih in zaslovel najhujši kritikar. V takem stanu so književne borbe neogibne, in res se mu jih je bilo nasnovalo skoro brez konca in kraja. Posebej se jih šteje devetero: novogrška, rumunska, poljaška, českoslovaška, karantonsko-panonska ali bolgarska, srbska in posebej hrvaška, novoslovenska in cerkveno-katoliška. Da v taci borbah letijo sim ter tje iskre, to je istina. Kopitar je bil v vseh teh vojskah pravi Kranjec. Dokler si je bil svest, da ima pravo, se nikakor podati ni hotel. Hudo so ga poprijemali nasprotniki, in brati so v njihovih glasilih grozni primki, s katerimi so rojaka našega obkladali. Pomniti je vendar pri vsem tem stališče, na katerem se je boril, kot c. kr. vradnik katoliške države, nasproti drugovercem in prostomišljakom, in pojasnjujejo se sami po sebi oni nehvalni naslovi.

Posebej gre vprav Kopitarju zasluga, da smo zasloveli Slovenci in tudi Kranjci. On je dal besedi po staroslovenščini učenostno podlago, da se zdaj po Miklošiču z njo pečajo jezikoslovci in jo z drugimi slovanskimi vred opisujejo. Z vrlimi nekaterimi Kranjci je dose-

gel na Dunaji in na dvoru cesarskem deželi naši toliko slavo, da je na pr. ranjki cesar Franec velikrat jo hvalil, češ, s Kranjskega dobivamo najboljše vojake in učenjake.

Narod, kateri svojih slavnih možakov ne časti, da se mu rodijo, vreden ni! — Med takimi nehvaležniki mi Slovenci nismo. Veseli bodemo obhajali stoletnico slavnega svojega rojaka, kakor smo nskdaj Vodnikovo. Razlika med tema je le-ta, da Kopitar je pisal o rojakihi svojih in za nje ptuje — po nemški in latinski, slovi torej na ptujem — med Slovani in drugimi; Vodnik pa je pisal rojakom svojim po domače — slovi toraj domá — med Slovenci. Oba sta vendar Sloveniji na slavo. In kakor pri Vodniku, tako pri Kopitarju na vprašanje: kdo je mar? — ponosno odgovarja lahko vsa Slovenija

„Taka glava korenine
Je slovenski oratar.“

Srečno pot!

Nek nemškutarsk obrekovalec naše dežele in deželnega predsednika Winklerja laže v nekem dopisu iz Ljubljane, da „kranjski Nemci“ niti svojega življenja varni niso, in da se hočejo mnogi izmed njih že izseliti iz te dežele.

Najprvo moramo prašati, kje so tisti „nemški“ Kranjci, ki se hočejo izseliti? Od Kočevarjev kaj tacega še nismo slišali, drugih nemških Kranjcev pa ne poznamo. Če dopisnik šteje tuje, nemške uradnike med nemške Kranjce, potem moramo reči, da se njih izselitve nič ne bojimo, nasprotno je že davno naša želja, naj bi se taki jezika nezmožni in narodu sovražni uradniki v druge kraje prestavili, in mi bi jim zaklicali s krepkim glasom: srečno pot!

Pa teh dopisnik ne misli, ker uradniki se ne morejo izseliti iz proste volje. Dopisnik misli najbrž le tiste nemškutarske trgovce in obrtnike po nekterih mestih, ki so rojeni Kranjci, pa se med Nemce štejejo. In kaj je, če se ti izselijo? Do zdaj se ta vesela vest še ni potrdila, pa ko bi resnična bila, ali bomo za njimi kako solzo prelili? Ali ne moremo morda brez njih živeti? Če gredó, ali potem nobeden ne bo znal „šnopsa“ in špirita pro-

dajati? ali nihče ne bo znal en par čevljev ali kako suknjo vkup skrpiti? Smešno; mi imamo domačih, narodnih trgovcev in obrtnikov dovolj, in ne porajtamo, če nas vsi nemškutarji zapusté. Tudi tem bi mirno zaklicali: srečno pot!

Komur naša dežela, naš narod, naš jezik ni všeč, ker je tolikanj zaljubljen v tisto nemščino, naj vendar enkrat poskusi, kako se tam živi, naj gre v blaženo Nemčijo; mi stavimo kaj, da jih bo iz desetih devet nazaj prišlo, in da bodo potem bolj spoštljivo govorili o naši deželi. Kdor je videl splošno revščino in občutil dragino na Nemškem, ta se ne bo nikoli tje želel.

Nemškutarji pa so večidel ljudje, ki niso nikjer bili, in poznajo le tiste Nemce, ki jih tukaj v Ljubljani vidijo, in ker so tukajšnji Nemci skor vsi premožni in v dobrih službah, zato ti nevedni nemškutarji mislijo, da je na Nemškem vsak bogat in vsak gospod, da tam nič ni kmetov in hlapcev. Takim nevednim, pa toliko bolj ošabnim in zagrizenim nemškutarjem bi bilo privoščiti, ko bi jih kdo zapodil za par let v pruske puščave, kjer ni družega, ko sam pesek, kjer ni dolenskega vina, ne kranjskih klobas, ne krače, ne potice, kjer ljudje borno in trudapolno živé, in se zamorejo razveseliti le pri pruskem žganji, „kümmelnu.“

Vrhu tega so vsa nemška mesta polna judov in sleparjev vsake vrste, ki brž skrbé, da prišlecem mošnje olajšajo; slovanske gostoljubnosti pa je presneto malo najti, plačati se mora vse „bar“ in „voraus.“

Če je na Nemškem tako prijetno, zakaj pa Nemci tako ven silijo? Eni pridejo k nam, drugi gredó v Ameriko, tretji na Ogersko, četrti v Rusijo, peti na Francosko, šesti v Rumunijo, sedmi v Turčijo itd. Kamor prideš, našel boš nemške izseljence, in čeravno se jim v tujih deželah dobro godi, vendar zabavljajo čez te dežele, ter preslavlajo svoje nemštvo!

Nemška dežela je že preobljudena, tam ni kruha za nas; kdor se bo od nas selil pojde prej v Ameriko ali pa v jugoslovanske dežele. Čemu potem toliko humbuga s tisto nemščino?

služba ne nese toliko, da bi si kaj privoščil,“ reče Janko, pa potegne z desno in z levo na vsako stran okoli ust.

„Kdo je kriv tega, da nimaš nikacega poboljška? A ne ti sam, ki se braniš? Ti reci: da, in jaz ti pojdem na roko, boš videl, v kratkem boš imel poln čeber denarja, pa boš premožen mož, da se ti bo vsak do tal priklanjal!“

Zdaj sta spet obadva omolknila in molče sta prišla do Jernačeve krčme, kjer je svoje dni Janko marsikak kozarec izpraznil in pa tudi marsikak forintač pustil, pa katerikrat tudi pod mizo obležal.

„Pasja volna, hitro sva hodila, Janko; bi ne bil mislil“, reče kupec. Zdaj pejava, da ga vsak en kozarček prevrneva ali pa dva, potlej se pa lahko prec povrneš v svojo ogljarnico, ker do mene je še precej pota.“

Janko se obotavlja, se izgovarja, se ustavlja, se brani rekoč: „Jaz ne pijem.“ Kupec se iz njega norca podela češ: „aha, se bojiš svoje žene. Janko, lepo te prosim, ne bodi kakor pes, ki se zajca ustraši, da pred njim beži.“ Naposled pa, ko zasmeh nič ne pomaga, po medvedje zagode: „Janko, ne bodi neumen, bodi pameten, daj si kaj dopovedati! Izpiješ svoj kozarec ali pa dva, potlej ga greš,

domu ali kamur češ. Malo se moraš poživeti, ako misliš še nocoj kaj delati.“

Janko se dá spregovoriti, gre v krčmo in sede se svojim tovaršem za mizo. Mnogo časa je preteklo, kar Janko ni vina okusil, nocoj je prvi pot, da vzame kozarec v roke, po tolikem prestanku. Čudno mu je pri srcu, roka mu drhti, solza mu stopi v oči, nagne, izpije in pozabljeni so vsi dobri sklepi. Grabež se je tega veselil in mu pridno nalival kozarec za kozarcem. Sama sta bila v hiši, zato je bil tudi kupec bolj glasan, govoril je slobodno in odkritopršno.

„Kaj ne, Janko, to je drugače življenje kakor pa v ogljarnici, kjer se človek neprehoma poti, da ga curkoma znoj obliva, za prazni nič, zraven pa vodo žlempa, da kruli po človeku. Spomni se zdaj, Janko, kako si mi obljubljal, svojemu staremu prijatelju, še takrat, ko si me bil tako zlodjevo premekastil, da mi boš vrnil ljubo za ljubo in da se smem na te zanesti in nasloniti in da boš storil, kolikor bo v tvoji moči. Ne veš, kako sem te bil takrat izlekel iz škrpca, iz tiste zadrege, kako sem ti potlej do kruha pomagal?“

„I, kaj pa da vem, bratec moj, za vse ti hvalo vem in tudi pomagal ti bom, kader bo moči.“

„Dobro tedaj; zdaj vidim, da si še moj stari prijatelj. Vidiš, kakor sem bil rekel, ti hotapstvo ni nikakoršna krivica, ni nič hudega, ni noben greh, kajti vlada, kakor sem rekel in kakor že pamet dá, vlada nima nobene pravice, da bi kaj tacega branila. Veš, Janko, s tem se jaz že dolgo pečam in, hvala Bogu, s tem si jaz dobro pomagam naprej. Krivice nikomur ne delam, Bog varuj! jaz še koristim, ker vaščanom prodajam dobro blago in pa bolj po ceni ko drugi trgovci. Kaj ni to hvale vredno, lepo in dobro? Ker sem tvoj odkritosrčni prijatelj, Janko, ti ponujam dober zaslužek in kolikor bo čez, bova bratovski med sabo delila. Vidiš, ti si blizu meje, v svoji ogljarnici, ali pa tam kje okoli, lahko skriješ marsikak sveženj ali kako culo, kamor ga vohat ne pride noben stražar. Pij, prijatelj, bo denarja ko toče, dosti srebra in zlata, žganje in vino bo pa teklo kakor voda, le pameten bodi. Škoda, da vsi skupaj nismo, kakor smo bili nekdanj, vsi stari prijatli. Logar je bil pač neumen, da se je na uni svet zaguncal, ha, mi smo bolj pametni, mi hočemo pa uživati, dokler kaj imamo in dokler smo na svetu, potlej, po smrti bo še dosti vina, pa kaj to nam pomaga, če ga bodo pa drugi pili! Človek le enkrat živi, to že zmiraj pravim, zato

Nemškutarji pa, ki so toliko zaljubljeni v tisto Nemčijo, naj gredo le tje, mi jim bomo z ajdovco pokadili in rekli: srečno pot! L. H.

Politični pregled.

Avstrijske decele.

V Ljubljani 20. avgusta.

Grof **Taaffe** odpotuje v kratkem na Moravsko, da se iz lastnega vida prepriča, koliko škode je naredila povodenj.

Nekteri listi hočejo vedeti, da mislijo **nemško-konservativni poslanci** napraviti shod na Tirolskem, kjer se bodo posvetovali, kako zadržati se v prihodnjem državnem zboru, in kako uplivati na vlado in na parlament, da se bo več oziralo na katoliško stvar, zlasti da se gledé šol kaj stori, da se te iztrgajo brezvercem iz rok. Nemško-liberalni listi hočejo vedeti, da nemško-konservativni poslanci niso prav zadovoljni s sedanjo večino državnega zbora, ter da se bodo od nje odcepili. To so pa menda le pobožne želje judovskih listov. Saj tudi od Poljakov zmirom pravijo, kako so že siti zveze s Čehi, pa vendar so dozdej še zmirom z našimi glasovali.

Dva **poljska** poslanca, Volski in Skrzinski sta se nekaj nevoljno izrazila o federalistični večini, in to je napravilo veliko veselja v ustavovernem Izraelu. Pa ta dva poslanca nimata dosti upliva na Poljskem; bila sta med tistimi, ki so se od stare poljske garde odtrgali in napravili neko novo, „mladopoljsko“ stranko. Pa ta stranka se je bila kmalo razbila, ko je najodličnejši med njimi, poslanec Hausner v poljski klub nazaj stopil. Zdaj samo še imenovana dva malo rogovilita, pa to nema nobenega pomena.

„**Triester Zeitung**“, ta zagrizeni, nemško-liberalni organ, ki Slovence sovraži v globočini svoje duše, ker so na poti nemškemu zidu do Adrije, ta črno-rudeče-beli organ javka po vseh listih, ker je bil v 30 letih enkrat konfisciran; ob enem ima tak strah pred našim Winklerjem, da se boji že za svojo existenco, češ, da bo Winkler še njega zatri. Škode

se mora pa takrat dobro imeti. Kdaj pa, če ne takrat? Kdo ve, kako je na unem svetu? povedat še nobeden ni prišel! Pravijo, da je tam velika žeja, da se še kaplja mrzle vode ne dobi, ali ni pametno, da si žejo zdaj ugasimo? Janko, le pamet! verjemi pa toliko, kolikor primeš! — Ko bi ti hotel pameten biti, ponudil bi ti še nekaj. Janko, ali češ zaslužiti dvajset forintov? Midva imava še nekoliko dolgá med sabo, lahko bi ga zdaj poravnala.“

„I, se ve da, rad bi jih zaslužil sto in še več, ko bi mogel. Rad bi razveselil svojo Katinko, svojo dobro ženo, da bi ji kupil molzno kravo in par prešičkov. Zdi se mi, da bi skoraj ne vedela kaj začeti, tako bi bila vesela in mislila bi, da je dobila celo kraljestvo.“

„Kravico in prešičke si lahko zaslužiš v dveh nočeh, Janko! ni treba družega, kakor da čez mejo spraviš en sveženj, eno poreslo, eno balo. Kaj ne, to je lahko delo?“

To je res dà, ali zdi se mi in skoro bi dejal, da tihotapiti in krasti ni dosti narazen, bo skoro vse eno, prepovedano je to, kakor le uno. Ali kradem državi, ki šteje svoje prihodke na milijone, ali pa jemljem siromaku, ki vsak sold krvavo zasluži, Grabež, tatvina je tatvina. Krasti pa nečem, raje grem beračit in kar izprosim, to lahko nosim.“

(Dalje prih.)

bi ne bilo nobene, saj v slovensko-laški deželi, kakor je Primorje, ni treba nobenega nemškega, na Prusko škilečega lista. Ta list je nesramen dovolj, da se je ponudil našim kranjskim nemškutarjem, naj ga porabijo za svoj organ. Kaj se ima neki tržaški list, ki še v Trstu nema pravice do obstanka, mešati v naše kranjske zadeve?

Vnanje države.

Med **Italijo** in **Francosko** je nastala neka mržnja zavoljo Tunisa. Lah bi radi kaj podedovali za Turkom, in v ta namen bi se jim deželica tunežka najbolj pripravna zdela, ker jim je kakor pri rokah. Francozi pa bi tudi radi svojo oblast v Afriki razširili, in ker imajo že Algiersko, bi imeli še Tunis radi, ki zraven Algiera leži.

Vladar tunežke dežele je na pol odvisen od sultana, francoska beseda pri njem dosti velja. V mestu Tunisu, ki stoji tam, kjer nekdanja Kartaga, govori se mnogo laški, tudi podvzetniki so ali Lah bi ali pa Francozi. Obe državi tedaj mislite na pridobitev Tunisa, in nazadnje se bo še cel prepir naredil zavolj tega. Edinost evropskih vlad gledé turške zapuščine je tedaj že raztrgana. Angleška vlada stoji na strani Francozov, zato pa Lah bi pri Nemčiji pomoči iščejo, in nek laški časnik že piše, naj Nemci le brž Francoze napadejo, dokler niso še popolnem pripravljeni. Na strani Francozov in Angležev pa bo stala Rusija.

Kako malo je upati evropskemu miru in edinosti velesil, to je pokazal **Gambettov** govor, ko je javno rekel, da hočejo Francozi Alzasijo in Loreno nazaj dobiti, in da se v ta namen oborožujejo.

Angleška Gladstonova vlada postopa najbolj energično zoper Turke in je ravnokar razposlala novo okrožnico velesilam, da se mora Turčija prisiliti, da vse izpolni, kar je obljubila in kar zahteva berlinska pogodba. Ako bi se Turčija branila, hoče Anglija v zvezi s Francozi v akcijo stopiti. Francozi pa nemajo nič kaj veselja vojskovati se za Grke, ter se izgovarjajo.

Med tem časom jadrajo turške oklepni ce okoli jonskih otokov, ker se Turki bojé, da bi se kar na mah ne izbarkala kaka armada na albanska tla in tukaj prišla Grkom na pomoč.

Albanci pa se zbirajo v vedno večih četah v Škadru; tako se poroča iz Cetinja.

O **shodu v Ischlu** piše ruski list „Bereg“, da ta shod Rusije nič ne vznemirja, ker ima le ta namen, orientalne zadeve mirnim potom rešiti in vravnati.

Na **Irskem** so zopet kmečki punti na dnevnem redu. Irski najemniki, ki so menda brez dela in posestva, požigajo Angležem hiše in poslopja, zbirajo se v tabore in hočejo angleško gospódo iz dežele pregnati. Kako so Irci ljuti, se vidi iz tega, da je 70 oboroženih angleških policistov hotelo razgnati tak zbor; pa Irci so padli po policistih, ter jih vse nabili in v beg zapodili.

Izvirni dopisi.

Iz Bohinja 18. t. m. Česar smo že nekaj let goreče želeli, to utegnemo z Božjo pomočjo doseči prihodnje leto. Dobro in čedno se dovršuje nam na Bistrici nova veličastna cerkev. Brez zvonika je zdaj že vsa pokrita in bode ta teden od zunaj lepo zlikana. Treba jej bode postaviti še stolp ali zvonik, od znotraj jo oblokati in napraviti za potrebne altarje in upamoč, da jo bomo k letu osorej imeli

že posvečeno. Godi se pri zidanju vse prostovoljno — brez sile in hudovanja, kar je Bohinjcem res na hvalo. Manjkalo nam bode še vé še mnogo mnogo potrebnih reči, in dobro delo brez dvombe pred Bogom stori, kdor nam v ta namen kaj podari. Bog nam obudi še več blagih podpornikov! Nekako tolažljivo nam je, da sirarija že svoj sad donáša. Imamo blaga dokaj dobrega, pa se vseskozi pridno oglašajo zanj naročbe iz prav raznih krajev. Le tako naprej z Bogom na zdravje!

Iz Celja 18. avg. (Cesarska svečanost — nemški zvonik — ministerska odločba — deklica, ki mora proti lastni volji biti protestantovska.) Med tem, ko se je po bližnji celjski okolici, n. pr. v Žalcu, kaj slovesno obhajal 50. rojstni dan cesarjev, je bilo lice našega mesta tudi danes skoraj nespremenjeno. Niti na mestni hiši ni visela nijedna zastava. Pač pa so vihrale 3 zastave: cesarska, slovenska in štirská na Valentovi hiši, kjer je narodna čitalnica, ravno take tri tudi na novo sezidanem in pokitem poslopji šolskih sester in še na 2 drugih hišah. Slovesno so obhajali cesarjev rojstni dan delavci tukajšnje državne cink-fabrike. — Po okolici pa se je že na predvečer kakor na slavnostni dan mogočno razlegal grom iz možnarjev, videli so se tudi na hribih nekteri lepi kresi. —

Ob svojem času ste poročali, da si je mestni zastop celjski svojil pravico, cerkvene ključarje za tukajšnjo Marijno tako imenovano „nemško“ cerkev, samovlastno voliti. Te pravice pa c. kr. namestnija v Gradci ni pripoznala mestnemu starešinstvu, temveč odločila, da ima, kakor drugod po Štajarskem, celjski župnik tako volitev razpisati ter jo voditi. Proti tej odločbi je mestni zastop rekuriral do ministerstva. Toda tudi tamkaj ni milosti našel. Marijna, nekdanja minoritovska cerkev celjska je podružnica farne cerkve in ne lastnina mestnega zastopa, toraj tudi ta zbor nima pravice, enostransko nastavlja cerkvenih ključarjev.

Zvonik na tej Marijni cerkvi se pridno zida, kmalu mu bode že streha pokrita. Vsa visokost zvonikova bode merila 33 sežnjev; farni zvonik meri 28 sežnjev. Tudi zvonjenje za to nemško cerkev je že pri ljubljanskem zvonarji Samasi naročeno. Vsi 4 zvonovi imajo tehtati 88 centov; veliki zvon bo tehtal 45 centov. Da se dopolnijo še nekatere postavne formalnosti, se prične vlivanje zvonov.

Kako krivične so sedanje naše medverske postave, nam spričuje sledeča dogodba. Neka tukajšnja katoličanka se je pred leti zaročila s protestantom. Živeča na Ogerskem dajala sta svoje otroke, fante in dekleta, krščevati od prot. pastorja. Mož jej umrje in ona pride zopet s svojo deco v Celje. Njena hčerka začne obiskovati mestno dekliško šolo ter ostaja tudi pri krščanskem nauku. Toda ne vem, kaj je mater premotilo; kmalu je dekletu prepovedala, obiskavati katehetove ure ter naznanila politični oblastniji, da se ima njena hčerka od zdaj za naprej podučevati v protest. veri. Res to trpi blizu 2 leti. Ali hčerka noče o protest. nauku ničesar več slišati, ter le želi, zopet poslušati katoliški nauk. Postava pa veli, da med 7. in 14. letom ne sme nihče spreminjati svoje vere; tudi stariši nimajo po postavi več pravice do verske izreje svojih otrok v tej starosti. — Mati ove deklina, kakor deklica sama, lepo prosite kateheta, naj hčerki dovoli, da bi smela zopet ostajati pri njegovem nauku. Se ve, kateheta je to neizmerno veselilo, kakor ga je poprej žalilo, da je otrok zapustil njegov poduk. Zdaj pride konec kvar-

tala, da se deklici zapiše v šolsko sporočilo dotični razred iz veronauka. Toda postava ka-
tehetu to brani; tudi vikša odločba to pre-
poveduje: dekle mora, če ostane v takraj li-
tavskih deželah, ostati do izpolnjenega 14. leta
protestantovska. Tudi sv. zakramentov ne sme
v tem času sprejemati! Ne! To je grozno,
barbarično; to goropadno „liberalno“ „med-
versko“ postavo nam kmalu, dragi naši po-
slanci, spremenite!

Domače novice.

V Ljubljani, 21. avgusta.

(Desetletnica ljubljanske požarne straže.)
(Konec.) Po obedu se je podalo večidel vse
na Kozlerjev vrt, le nekaj prej omenjenih,
kterim je bila taka družba preslovanska, so
si poiskali druge kraje. Na tem vrtu so na-
rodne požarne straže, n. pr. Ločani, Kranjci
Krčani, Logačani, Dolenjevaščani in dr. pri-
sedli k „Sokolu“, našim pevcem in vrlim Hr-
vatom, kateri so bili tako trdno zagozdo zabili
v nemško in nemškutarsko drevo. Doneli so
navdušeni govori in narodne pesmi, igrali dve
godbi in zvečer je bil vrt razsvitljen, „Sokolec“
gosp. Legat pa je krasil večer z raketi in
umetnim ognjem, v čemer je on res mojster.
Tu je bil obraz veselice še bolj naroden, nem-
škutarji si niso upali na dan; glasna pohvala
je donela navdušenim govorom Hrvatov in
pesmam naših pevcev.

Odslej so bili požarniki že kolikor toliko
ločeni med seboj v narodne in nenarodne. Prvi
so se za „Sokolom“ in pevci podali v čitalnico,
kjer je bila zabava ob petji in govorih res
prav srčna, drugi pa k Auerju, kjer je godba
igrala; po modri previdnosti nemškutarskega
vodstva slavnostnega je bilo namreč tako vkre-
neno, da je bila godba le po nemškutarskih
gostilnicah, na narodne niso mislili. Hrvatom
je to in pa „švabsčina“ že presedala, zato so
bili raji z nami brez godbe, ko z nemčurji ob
godbi; kar naravnost so rekli, da jih več ne
bo v Ljubljano, dokler bo vodstvo požarne
brambe „švabsko.“

Drugi dan zjutraj je bil izlet na Rožnik
z godbo. Tudi tukaj ni šlo vse tako gladko,
se je že nemčurska preširnost preveč napiho-
vala, da je narodnemu srcu Hrvatov in družih
domačinov z naše dežele presedala. Zato so
Hrvatje že opoldne odpeljali se z Ljubljane,
na kolodvor jih je spremila godba, naši pevci
in več narodnjakov, od katerih so se srčno po-
slovlili. Gosp. Doberletu so neki rekli, naj ne
bode tak „Švaba“, saj ga je rodila slovenska
mati.

Ta dan je bil le še zbor požarnikov s
Kranjskega za posvetovanje, da bi med seboj
zvezali se v eno društvo (Gauverband). Ga-
silci mesta Kranja se niso vdeležili, marveč
rekli, da pristopijo le, če se bo zapovedovanje
(komando) napravilo slovensko. Prav tako,
naj jih posnemajo še drugi! Zbor ni sklenil
nič posebnega, volil se je le začasni odbor,
pa — izvzemši morda enega — iz samih čis-
tih nemčurjev, prusakov in renegatov, toraj
ni nobenega upanja, da bi se vse požarne straže
kranjske zvezale v „gauverband“, ker ta odbor
bo hotel imeti požarne brambe vse „hoch-
deutsch“, po deželi pa se jih bo snovalo če-
dalje več narodnih. Če se hočejo vsi združiti,
ni drugega, ko da narodnjaki kar v gručah
pristopimo k ljubljanski požarni brambi, vr-
žemo nemčurski in prusjanski odbor pa volimo
narodnega, kar ne bo težko, ker je že zdaj
več ko polovico udov nezadovoljnih s tujo ko-

mando, in potem bo zveza družeb prav lahka.
To moramo zdaj resno v pretres vzeti.

Vendar je bil ta shod zopet v slavo slo-
vanskemu domačinskemu duhu, tujci so videli
Ljubljane narodno lice in lahko so oznali, da
je vse drugo pri nas le „švindelj“ — če nas
vladni pritisk pri miru pusti in dá naravnemu
razvoju prosto pot.

(Nevednost ali hudobnost?) Nemškutarji
še vedno trdijo, da je kranjska deželna barva
plavo-rumena; tako piše dopisnik v „W. Allg.
Ztg.“, in ni še dolgo, kar je tudi „Tagblatt“,
ki bi moral vendar deželne barve poznati, pisal,
da so belo modro-rudeče vseslovanske ali pan-
slavistične barve, ter je insultiral naše deželne
barve. Res je, da so te barve ob enem tudi
vseslovanske; pa ravno tako res je, da je cesar
Ferdinand potrdil te tri barve za deželne barve
kranjske, in to so tedaj tudi deželne barve.
To je treba nemškutarjem vedno in vedno zo-
pet v spomin poklicati, ker so ali tako gluhi,
ali pa tako pozabljivi, da jim tega ni moč do-
povedati. — Ob enem omenjamo, da se ne-
kateri uradi bojé naših deželnih barv; tem je
treba povedati, da se po vseh deželah spoštu-
jejo zraven cesarskih (državnih) barv tudi de-
želne; zakaj pa pri nas ne?

Razne reči.

— O jezikovnih zadevah v 17 sto-
letji. Kako so že pred 200 leti skušali po-
trebščinam slovenskega naroda zaradi njegovega
jezika ustrezati, našel sem nov dokaz v arhivu
staročastitega benediktinskega samostana v Št.
Pavlu na Koroškem, ki branjuje dopis opata
Alberta, ki je ondi načelnik bil od leta 1677
do leta 1727. Tu se med drugim nahaja pismo
opata iz Št. Petra v Salzburgu na opata v Št.
Pavlu, v katerem se v nemškem jeziku bere
sledenče: „Nadejam se, da se bode stvar za
romarsko cerkev „Marija pomagaj“ poleg Vi-
tinja (v Goriški dolini), kjer očitno potre-
bujejo spovednika, ki bi v stanu bil dohajajoče
slovenske romarje spovedovati, konečno se
vendar ugodno rešila. Moj P. Armand Haub-
mann, rodом Hrvat, je že poprej nekoliko raz-
umel slovenski jezik. Ker pa, prečastiti gos-
pod, imate v Št. Pavlu duhovnike, ki so v
slovenskem jeziku dobro izurjeni, bilo bi mi
posebno milo, da bi se P. Armand ondi še
bolje podučil v tem jeziku.“ To pismo nam
je iz narodnega stališča na več strani velike
važnosti. Kaže nam namreč prvič, da samostan
Št. Pavla, ki je takrat več fará imel v Dravski
dolini, si je pošteno prizadeval vstrezati na-
rodnim potrebščinam slovenskega ljudstva, s
kterim je občeval; — kaže nam pa tudi dru-
gič, da je opat nemškega samostana Št. Pe-
terskega na Salzburškem resno voljo imel, ro-
marski cerkvi „Marija pomagaj“ (Maria Hilf).
ki je z njegovo prošnjo Vitinsko na Koroškem
združena bila, dati duhovnika, ki bi mogel
izprva vsaj nekoliko vstrezati zahtevam ljud-
stva slovenskega pozneje pa popolno trden bil
jezik slovenskega. In to izurjenost v sloven-
ščini naj bi Salzburški benediktinec si prilastil
v samostanu benediktinskem v Št. Pavlu. Tako
so si zastopniki cerkve prizadevali pravični
biti narodu slovenskemu že pred 200 leti!

„Novice.“

— Ljudsko število je in narod-
nost. Koncem tega leta bo ljudsko število
v Avstriji. Slovanski poslanci so želeli, da bi
se zapisavala tudi narodnost prebivalstva. Vlada
pa je določila, da se zapiše pri vsakem „um-
gangssprache“. Da bomo pri tem zgubili mnogo
Slovancev na Nemce, to smo že omenili, ker

množi je v srcu Slovenec, pa je bolj vajen
nemščine, toraj bo zapisal „umgangssprache
deutsch.“ Pri tem pa je še druga, bolj resna
stvar. Znano je, kako Italija preži na naše
Primorje, ter se opira na to, da je Primorje
laško. Govori se res dosti laško, še taki, ki so
iz srca Slovani, primorani so rabiti italjanščino,
ker zagrizeni lahoni nečeje drugače govoriti.
Zatorej bodo mnogi Slovani zapisali laški je-
zik kot svoj navadni jezik za občevanje, Ita-
lija bo pa potem vse te za Lahe spoznala in
za se reklamirala. V Trstu, v Istri, na Gori-
škem je na tisoče Slovanov prave slovenske
korenine, ki so prisiljeni laški govoriti, in te
bodo deli vse pod rubriko „umgangssprache
italienisch.“ S tem si Avstrija sama škodo
dela, ker se bodo irredentari na to statistiko
sklicavali. Zato naj se naši poslanci še
za časa potegnemo za to, da se bo zapisavala
„narodnost“ namesto „umgangssprache.“

Slovenski rodoljubi pa naj se že zdaj pri-
pravljajo na agitacijo, naj pazijo, da nam so-
vražnik ne bo kaj škode naredil!

Telegrafične denarne cene 19. avgusta.

Papirna renta 72 60 — Srebrna renta 73 60 —
Zlata renta 87 75 — 1860letno državno posojilo 13225.
Bankine akcije 828 — Kreditne akcije 255 25 — London
117 70 — — Ces. kr. cekini 5 55. — 20-frakov 9 35.

Denarstvene cene 19. avgusta.

Državni fond.	Denar.	Blago
6%, avstrijska papirna renta	72.60	72.70
5%, renta v srebru	73.60	73.70
4%, renta v zlatu (davka prosta)	87.75	87.85
Srečke (lozi) 1854. l.	124.50	120.—
„ „ 1860. l. cel.	132.—	132.25
„ „ 1860. l., petinke	133.—	133.75
Premijski listi 1864. l.	175.50	175.50
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%.	105.50	106.—
Kranjske, koroške in primorske po 5%.	101.—	102.—
Ogerske po 5%.	94.50	95.25
Hrvaške in slavonske po 5%.	95.—	96.—
Sedmograške po 5%.	93.—	93.50
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	819.—	820.—
Unionske banke	111.75	112.—
Kreditne akcije	275.40	276.60
Nižoavstr. eskomptne družbe	790.—	795.—
Anglo-avstr. banke	134.25	133.50
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gid. a. v.	178.75	179.—
Tržaške „ 100 „ k. d.	125.75	126.75
„ „ 50 „ „ „	65.—	65.—
Budenske „ 40 gid. a. v.	40.75	41.50
Salmove „ 40 „ „ „	51.50	52.50
Palffy-jeve „ 40 „ „ „	41.25	42.50
Clary-jeve „ 40 „ „ „	42.—	42.—
St. Genois „ 40 „ „ „	44.50	45.—
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	42.—	42.50
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	32.75	33.—
Ljubljanske	23.50	24.—
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.55	5.56
Napoleonov or	9.35	9.35

Ure

za stolpe in gradove

izdelujem že od leta 1842 po najnovejših
iznajdbah, ne vlite, ampak z roko izde-
lane, proti polni garanciji in po najnižih
cenah.

Janez M. Pogačnik.

(16) Podnart, Kropa, Gorenjsko.

Popravljam tudi stare ure na stol-
pih, jemljem plačo tudi v obrokih, in
cenik pošiljam vsakemu brezplačno.

Prodaja.

V Dolini na Dolenjskem se prodaja iz
proste roke mlin, žaga in pol grunta, vse
v dobrem stanu. Več o tem se izve pri žu-
paniji v Mirni. (2)